

Rovnováha labilní (a evoluce)

Nietzsche je také přesvědčen, že „labilní rovnováha“ je v případě naprosto vzácná, ne-li nemožná. A totéž podle něho platí pro klid (klid síly, Stillstand der Kraft überhaupt – dtto, § 11). A říká, že kdyby takový klid byl vůbec možný, tak už by dávno nastal (dtto, „Wäre der Stillstand möglich, so wäre er eingetreten.“). Jedinou výjimku spatřuje v kruhovém opakování („Veränderungen der Kraft treten in den Kreislauf ein, bevor jenes an sich mögliche Gleichgewicht eingetreten ist“ - § 12). Ovšem protože by pohyb mohl – eventuálně – vést také k čemusi novému, nebývalému, je právě nutný onen věčně probíhající oběh či opakující se návrat téhož. Nietzscheova „die ewige Wiederkunft“ je vlastně jakási obrana před „evolucí“ v jejím plném smyslu.

(Písek, 160417-3.)